

**КОМИСИЯ ЗА ЗАЩИТА
ОТ ДИСКРИМИНАЦИЯ**

гр.София 1125, бул."Драган Цанков" 35
тел.: 02/ 807 30 30, факс: 02/ 870 84 48
e-mail: kzd@kzd.bg

**COMMISSION FOR PROTECTION
AGAINST DISCRIMINATION**

35, Dragan Tsankov Str. ; 1125 Sofia, BULGARIA
phone: +359 2 807 30 30, fax: +359 2 870 84 48
e-mail: kzd@kzd.bg

РЕШЕНИЕ

№ ...⁶⁴

гр. София, ^{07.02}...2014 г.

КОМИСИЯТА ЗА ЗАЩИТА ОТ ДИСКРИМИНАЦИЯ, Пети специализиран постоянен заседателен състав, определен по реда на чл.48, ал.2, т.3 от Закона за защита от дискриминация, със Заповед № 447/06.08.2012 г., състоящ се от следните членове:

ПРЕДСЕДАТЕЛ: КЕМАЛ ЕЮП
ЧЛЕНОВЕ: АТАНАС МУСОРЛИЕВ
ЛАЛО КАМЕНОВ

разгледа докладваната от Атанас Мусорлиев преписка № 36 по описа на Комисията за защита от дискриминация 2013 г.

Производството е по реда на Раздел I от глава четвърта на Закон за защита от дискриминация (ЗЗДискр.)

Производството по преписка № 36/2013 г. е образувано с Разпореждане № 63 от 01.02.2013 г. на Председателя на Комисия за защита от дискриминация (КЗД) въз основа на подаден сигнал с вх. № 14-30-10/23.01.2013 г. по описа на КЗД, подадена от Сдружение „Общество Адаптация“, гр. София, представлявано от Лиляна Славова Ванова, председател на Управителния съвет срещу Национална библиотека „Св. св. Кирил и Методи“, представлявано от проф. дфн. Боряна Христова директор. Преписката е разпределена за разглеждане от Пети специализиран постоянен заседателен състав, с оглед изложените в жалбата оплаквания за наличие на дискриминационно отношение по признак “увреждане”.

Комисията намира инициативния документ за допустим с оглед сезирането на административния орган в срока по чл. 52, ал. 1 и ал. 2 от ЗЗДискр. Сигнала съставлява годно основание за образуване на производство пред КЗД. Не са налице отрицателни процесуални предпоставки по смисъла на чл. 52, ал. 1 и ал. 2 от ЗЗДискр., пречатващи образуването на производството и разглеждането на съгласно по същество.

Сигналоподателят Сдружение „Общество Адаптация“ представлявано от Лиляна Ванова твърди, че съгласно одобрения ценоразпис на Национална библиотека „Св. св. Кирил и Методий“, гр. София на лицата с първа и втора група инвалидност и с намалена работоспособност от 70 до 90 на сто, в резултат на различни болести могат да получават безплатна читателска карта, с изключение читателите с психични смущения не могат да се ползват от тази преференция. Според сигналоподателя с този ценоразпис хората с психично заболяване са били лишени от правото им на безплатна услуга, поради причинена от болестта инвалидност.

Моли Комисията за защита от дискриминация, на основание чл. 50 от ЗЗДискр. да образува производство и да установи, налице ли е дискриминация по признак „увреждане“, както и да постанови прекратяване на нарушението до установяване на положение на равно третиране.

С оглед изнесените в сигнала твърдения Комисията за защита от дискриминация е конституирана като ответна страна: проф. д.ф.н. Боряна Христова, директор на Национална библиотека „Св. св. Кирил и Методий“, гр. София, със седалище и адрес: гр. София – 1037, бул. „Васил Левски“ № 88.

По преписката е извършено проучване по реда на чл. 55 и чл. 59 от ЗЗДискр, в хода на което е изискано писмено становище от ответната страна проф. Д.Ф.Н. Боряна Христова, директор на Национална библиотека „Св. св. Кирил и Методий“, гр. София (НБКМ), във връзка с посочените в сигнала оплаквания.

Получено е становище от ответната страна в което обяснява, че в чл. 50 – 53 от глава „Библиотечни услуги“ от Закона за обществените библиотеки са упоменати основните и специализирани услуги, които библиотека може да извършва. Допълва, че е предвидено възмездно предоставяне на специализираните библиотечни услуги, че тяхното предоставяне се определя с Правилника за дейността на библиотеката, утвърден от министъра на културата (Приложение към т. 1 от Заповед № РД 09-0147/02.03.2011 г.). Съгласно чл. 6, ал. 2 от Правилника, директорът на Библиотеката издава вътрешните правила за работа, инструкциите и заповедите. Заявява, че на основание чл. 31, ал. 2, т. 6 от Правилника, Националната библиотека е администратор на приходите от специализирани библиотечни услуги.

В изпълнение на описаните по-горе законоустановени задължения за извършване на определени услуги и за събиране на такси, директорът на Националната библиотека издава заповед за назначаване на комисия, която да изготви ценоразпис на НБКМ. Ответната страна заявява, че периодично се актуализират ценоразписите, тъй като е наложително те да се съобразени с действащите тарифи на Министерския съвет. Ценоразписът от 01.09.2012 г. е бил актуален към настоящия момент. В подкрепа на своите твърдения е представила: Ценоразпис на Националната библиотека „Св. св. Кирил и Методи“ от 01.09.2012 г.; Заповед № 137/16.08.2012 г. с която е назначена комисията, предложила ценоразписа на Националната библиотека и Протокол № 1/27.08.2012 г. от заседанието на комисията.

Въз основа на приложените към преписката писмени доказателства и обясненията на страните, представляващи доказателствено средство, както и проведеното открито заседание, Пети специализиран постоянен заседателен състав прие за установено от фактическа страна следното:

Безспорен е факта, че със заповед на директора на Библиотека е назначена Комисия, която да изготви Ценоразпис на Национална библиотека „Св. св. Кирил и Методи“, относно събирането на такси за предоставяне на специализирани библиотечни услуги, които са регламентирани в Закона за обществените библиотеки, Правилника за дейността на Националната библиотека, както и с Типови правила за обслужване на читателите в нея. Ценоразписа е одобрен от директора на Националната библиотека и ответна страна в настоящото производство. Това се установява от документите, представени от ответната страна.

От представеното копие от породилия спора ценоразпис се установява, че в забележка в част II. Цени на други услуги, извършвани в Националната библиотека е записано: „... **Лицата с първа и втора група инвалидност (намалена работоспособност от 71 до над 90 на сто) в резултат на различни болестни (с изключение на психични смущения) получават безплатна читателска карта**“. Това само по себе си е достатъчно да се приеме, че е доказано различното третиране на лицата с психични смущения в сравнение с другите лица с намалена трудоспособност от 71 до и над 90 на сто при получаване на безплатна читателска карта. По повод това различно третиране ответната страна твърди, че то е необходимо наложено за да се защитят библиотекарите, които носят отговорност за вредите, нанесени на библиотечния фонд. Доказателства в подкрепа на тези твърдения не се представят.

Според чл. 11, ал. 1 от Закона за обществените библиотеки (ЗОБ), Националната библиотека е държавен културен институт с национално значение. А според разпоредбите на чл. 53 от същия закон, обществените библиотеки са длъжни да създадат оптимални условия за предоставяне на библиотечни услуги на **хора с увреждания**, учащи се и социално слаби граждани съгласно правила, приети и одобрени от директора. Хората с психически увреждания също са лица с намалена трудоспособност и не могат да бъдат третирани по неблагоприятно макар и да не е направен отказ от услуга, факт е написаното в ценоразписа като забележка .

Съгласно чл. 9 от ЗЗДискр. в производството за защита от дискриминация, след като страната, която твърди, че е жертва на дискриминация, докаже факти, от които може да се направи извод, че е налице дискриминация, ответната страна трябва да докаже, че правото на равно третиране не е нарушено.

Настоящият състав не споделя доводите на ответната страна, че с цел да се предотврати търсенето на отговорност от служителите на Националната библиотека при повреждането или унищожаването на ценни старопечатни книги, оригинали, ръкописи и други е наложило съществуването на забележката в ценоразписа.

Така декларираната цел е в публичен интерес, защитава, ценности, действително заслужаващи защита и би могло да се приеме, че по принцип е допустимо да се предприемат ограничения на правата и интересите на ползвателите на услугите, предоставени от Националната библиотека в защита на този публичен интерес. Невъзможно е обаче да се приеме, че начинът по който това се прави е необходима, подходяща мярка. На практика се поставя знак на равенство между „лица с психични смущения“ и лица с противоправно или неконтролируемо и опасно поведение. Животът непрекъснато доказва, че лица без диагностицирани психични отклонения могат да имат противоправно и опасно за тях, за околните или за материалните ценности поведение. Именно механичното идентифициране на лицата с психични отклонения с лица опасни, които следва да бъдат държани някъде далече от „здравите“, от постиженията на културата и изкуството, съхраняване в институции като музеи, библиотеки, галерии и т.н. е най-грубата форма на проява на предразсъдъци и дискриминация.

С оглед на това настоящият състав приема, че директорът на Националната библиотека одобряване на ценоразписа е допуснал неравно третиране по смисъла на § 1, т. 7 от ДР на ЗЗДискр. по отношение на лицата с психични проблеми забранявайки да се издаде безплатна читателска карта, като по този начин е осъществил дискриминация по смисъла на чл. 4, ал. 2 от ЗЗДискр. във връзка с § 1, т. 7 от ДР на ЗЗДискр. във връзка с чл. 37 от ЗЗДискр. по признак „увреждане“ .

Законът за защита от дискриминация е специален закон уреждащ защитата от дискриминация и предотвратяване на дискриминацията във всичките ѝ форми. Генералната цел на закона е да осигури на всяко лице равенство пред закона, равенство в третирането и във възможностите на участие в обществения живот, както и ефективна защита срещу дискриминация. Законът въвежда в националното ни законодателство разпоредбите на Директива 2006/54/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 05 юли 2006 г. за

прилагане на принципа на равните възможности и равното третиране на мъжете и жените в областта на заетостта и професиите.

„Неблагоприятно третиране” по смисъла на §1, т. 7 от ДР на ЗЗДискр. е всеки акт, действие или бездействие, което пряко или непряко засяга права или законни интереси на индивида.

Съгласно чл. 4, ал.1 от ЗЗДискр. е забранена всяка пряка и непряка дискриминация, основана на изброените в същата правна норма признаци, сред които и етническа принадлежност. В разпоредбите на чл. 4 ал. 2 и ал. 3 от ЗЗДискр. е дадена дефиниция за пряка и непряка дискриминация, а в разпоредбата на чл. 5 от ЗЗДискр. са посочени други категории, които са извън хипотезите на чл.4 ал.2 и ал.3 от ЗЗДискр., и са приравнени на дискриминация - тормозът на основата на признаците по чл.4 ал.1 от ЗЗДискр., сексуалният тормоз, подбуждането към дискриминация, преследването, расова сегрегация, изграждането и поддържането на архитектурна среда, която затруднява достъпа на лица с увреждания до публични места. Това налага извода, че неблагоприятното третиране е форма на дискриминация, която също е забранена от закона.

За извършване на дискриминация в разпоредбата на чл. 80, ал. 2 във връзка с ал. 1 от ЗЗДискр. е предвидено наказание глоба в размер от 250 до 2000 лева. Съгласно чл. 27, ал. 2 от Закона за административните нарушения и наказания (ЗАНН) при определяне на наказанието се вземат предвид тежестта на нарушението, подбудите за неговото извършване и други смекчаващи и отегчаващи вина обстоятелства, както и имотно състояние на нарушителя. За постигане целите на ЗЗДискр., а именно ефективната защита от дискриминация и равенството пред закона, в третирането и възможностите, е необходимо налаганите наказания за прояви на дискриминация да са с разубеждаващ и възпират ефект. Настоящият състав при определяне на наказанието взе предвид, че дискриминацията е извършена умишлено от директора на Национална библиотека „Св. Св. Кирил и Методи“, гр. София Боряна Владимирова Христова, което обуславя по-голяма тежест на нарушението в сравнение на случаите на дискриминация, извършени по непредпазливост. Като формата на вината следва да се отчете при определяне размера на наказанието, доколкото законодателят не е предвидил различни прагове и размери на наказанието за дискриминация при форма на вината умишъл и съответно непредпазливост. Липсват смекчаващи отговорността обстоятелства, липсват данни за заетостта и доходите на нарушителя, предвид което с оглед формата на вината на извършване на дискриминация, в случая умишлено, Комисията за защита от дискриминация намира, че за постигане целите на чл. 12 от ЗАНН и чл. 2 от ЗЗДискр. следва да наложи на Боряна Владимирова Христова глоба в размер на 500 (петстотин) лева.

С оглед гореизложеното Комисията за защита от дискриминация, Пети специализиран постоянен заседателен състав, на основание чл. 65, т. 5 от Закона за защита от дискриминация

Р Е Ш И:

УСТАНОВЯВА, на основание чл. 65, т. 1 от ЗЗДискр., че проф. дфн Боряна Владимирова Христова, директора на Национална библиотека „Св. св. Кирил и Методи“, гр. София, със седалище и адрес: гр. София – 1037, бул. „Васил Левски“ № 88, е осъществила пряка дискриминация под формата на неблагоприятно третиране по отношение на членовете на Сдружение „Общество адаптация“, представлявано от Лиляна Славкова Ванова, ЕФН 2104032256, със седалище и адрес: гр. София, ул. „Цар Симеон“ № 13 по смисъла на чл. 4, ал. 2 от ЗЗДискр. във връзка с § 1, т. 7 от Допълнителните разпоредби на ЗЗДискр. във връзка с чл. 37 от ЗЗДискр. на основата на признак „увреждане”.

НАЛАГА, на основание чл. 80, ал. 2 от ЗЗДискр. във връзка с чл. 80, ал. 1 от ЗЗДискр., на проф. дфн Боряна Владимирова Христова, директора на Национална библиотека „Св. св.

Кирил и Методи“, гр. София глоба в размер на 500 (петстотин) лева за установеното с настоящото решение нарушение.

ПРЕДПИСВА на основание чл.76, ал.1, т.2 на проф. дфн Боряна Владимирова Христова, директора на Национална библиотека „Св. св. Кирил и Методи“, гр. София **ДА ПРЕУСТАНОВИ** дискриминацията по признак „увреждане“, състояща се в неосигуряване на безплатни членски карти на лицата с психични проблеми в сравнение с останалите лица с намалена трудоспособност от 71 % до и над 90 %. Същите условия да бъдат съблюдавани и занапред спрямо тези лице с доказано такова увреждане, предполагащо невъзможността им да получат исканата от тях услуга.

ПРЕПОРЪЧВА, на основание чл. 47, т. 6 от ЗЗДискр., на проф. дфн Боряна Владимирова Христова, директора на Национална библиотека „Св. св. Кирил и Методи“, гр. София, занапред от постановяване на настоящата решение, да промени изискванията при издаване на безплатна членска карта на лицата с намалена работоспособност.

Наложенията глоба и имуществени санкции на основание чл. 83 от ЗЗДискр. подлежат на заплащане в полза на републиканския бюджет по сметка на Комисията за защита от дискриминация в Българска народна банка с банков идентификационен код BNBGBGSD, сметка с IBAN – BG 85 BNBG 9661 3000 1184 01.

Настоящото решение да бъде изпратено на страните по преписката.

Решението подлежи на обжалване по реда на АПК чрез Комисията за защита от дискриминация пред Административен съд – София - град в 14-дневен срок от съобщаването му на страните.

ПРЕДСЕДАТЕЛ:
(Кемал Еюп)

ЧЛЕНОВЕ:
(Атанас Мусорлиев)

.....
(Лало Каменов)

